N°. 103.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 1 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 29sten Augustus.

In de zitting der kamer van gedeputeerden zijn gisteren nog een paar leden toegelaten, de heeren *Dessaigne* en *Benoist*, wier regtmatige verkiezing de oppositie hevig betwist had.

In de zitting van heden heeft de benoeming van den president plaats gehad. De heer *Sauzet* is weder tot die betrekking verkozen met 223 stemmen, terwijl zijn mededinger, de heer *Odillon Barrot* er 98 op zich had vereenigd.

De kamer zal zich nu spoedig met het adres van antwoord bezig houden. Eerst na de aanbieding er van zal de koninklijke familie naar het kasteel Eu terugkeeren. Het is alzoo niet vermoedelijk, dat het voorgenomen bezoek der koningin van Engeland op Eu, vóór 10 September plaats hebbe.

— Het hof der pairs heeft eergisteren uitspraak gedaan in de zaak van den jongsten aanslag tegen 's konings leven. *Joseph Henry* is daaraan schuldig verklaard, maar aangezien de straf geëvenredigd moet zijn naar den aard en het gewigt der begane misdaad, heeft het hof hem tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld. *Henry* was bij de uitspraak niet tegenwoordig. Toen zij hem bekend gemaakt werd toonde hij zich zeer ontzet en neerslagtig. «Zoo iets verwachtte ik niet," zeide hij na een oogenblik gezwegen te hebben. «Ik wenschte eene veroordeeling ter dood; ik riep den dood in als eene genade en als eene weldaad."

Gisteren was het gerucht algemeen in omloop, dat *Henry* een verzoek om gratie bij den Koning had ingediend. Vrij algemeen geloofde men, dat de hem opgelegde straf in levenslange opsluiting in de gevangenis van Mont St. Michel zou worden verkeerd.

— Naar men verneemt zal het dagblad *le Constitutionnel*, in de handen van deszelfs nieuwen eigenaar meer de staatkunde van het gouvernement naderen, zoodat de oppositie niet alleen in de kamers, maar ook in de drukpers zou verloren hebben.

— Van de zijde der Fransche regering heeft eene verzegeling der papieren van den onlangs overleden maarschalk *Valée* plaats gehad. Men schrijft dezen maatregel toe aan de omstandigheid, dat de maarschalk in der tijd gouverneur van Algerie is geweest, en dat zich in zijne nalatenschap papieren wegens dat beheer kunnen bevinden, welker openbaarmaking de regering niet wenschelijk rekent.

— Uit Havre wordt gemeld, dat de Fransche regering het denkbeeld eener expeditie naar Madagascar weder heeft opgevat, en zelfs reeds met handelhuizen over de middelen tot het vervoer van troepen daarheen in onderhandeling is getreden.

— Uit Brest schrijft men, dat aldaar toebereidselen worden gemaakt tot het inschepen van eenige troepen naar Otaheite. Aan den anderen kant beweert men, dat er tusschen de Engelsche en Fransche regeringen nieuwe oneenigheden over het beschermheerschap, dat de laatste over de Societeits-eilanden uitoefent, zijn ontstaan. Lord *Palmerston* moet vorderen, dat dit beschermheerschap binnen engere grenzen worde bepaald, en dat in allen gevalle de Koningin *Pomaré* de heerschappij over het meerendeel der Societeits-eilanden behoude. Reeds zou lord *Palmerston* verklaard hebben, dat Engeland het voortduren van den burgeroorlog op Otaheite niet langer kon dulden.

— Een hoofdingenieur, een inspecteur en twee machinisten bij den spoorweg, zijn naar de regtbank van Ryssel verwezen, ten gevolge van het ingesteld onderzoek nopens het jongste ongeluk op den Noordelijken spoorweg. Zij worden beschuldigd van, door pligtverzuim, een manslag door onvoorzigtigheid te hebben begaan.

— De hertog en hertogin *van Nemours* hebben op hunnen togt door het zuiden des rijks, den 25sten hunnen intogt te Pau gedaan.

— Blijkens het rapport van de inspecteur-generaal bij het leger, wordt de gymnastiek, die vroeger bijna geheel verwaarloosd was, thans schier algemeen, zelfs bij de regimenten kavallerie beoefend.

— Berigten uit Oran van den 15den Augustus vermelden, dat de generaal *Cavaignac*, bevelhebber der onder-afdeeling van Tlemcen, zich steeds gereed hield om op te rukken. Het meerendeel zijner troepen was in een observatie-korps vereenigd voorwaarts Ghazaouat, en in expeditie-kolonnen afgedeeld. Men schijnt nog steeds bezorgd voor de eene of andere onverwachte onderneming van *Abd-el-Kader* aan die zijde.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 121,40; 3 pCt. 83,70; Nap. renten 101,50; Spanje 3 pCt. 36½; Rom. Leening 102.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 27sten Augustus.

Te Petersburg hebben de groote wapenoefeningen van het tusschen Peterhof en Krasnojeselo bijeengetrokken garde-korps, in tegenwoordigheid des Keizers en van de aldaar aanwezige Prinsen, een' aanvang genomen, zij zullen verscheidene dagen duren.

— Volgens de *Altonaër Merkur*, zijn de Prins van Augustenburg en de hertog van *Holstein-Glücksburg* door Z. M. den Koning van Denemarken uit den dienst van den Staat ontslagen. Gelijk bekend is, protesteerden zij tegen de jongste verklaring des Konings, betreffende de erfopvolging van Sleeswijk en Holstein, meenende daardoor hunne regten verkort te zijn. Dit berigt baarde in Holstein groot opzien.

De deelneming aan dit vraagstuk is in Duitschland zoo algemeen, dat er thans bijna geene stad meer is, die niet openlijk tegen de verklaringen des Konings van Denemarken deswege opgekomen is. In Pruissen, even als in Wurtemberg, Baden, Hessen, Hannover, zijn overal adressen aan de Holsteinsche standen-vergadering ter teekening in omloop, waarbij deze vergadering geluk gewenscht wordt met de vaderlandsliefde en onafhankelijkheid, waarvan zij blijken gegeven heeft, door tegen de eischen des Konings van Denemarken, met vrijwillig uiteen te gaan, te protesteren.

— In den *Rheinischen Beobachter* leest men het volgende berigt van de Gallische grenzen, gedagteekend van den 18den Augustus:

»Volgens heden alhier ontvangen berigten van eergisteren, uit Tarnow, hadden de boeren in de omstreken van Wolga bij Dembitza, opgeruid door een zendeling van de propaganda, het slot Wolga bestormd en alles verwoest. De misdadige bende was omtrent 200 man sterk. De edelman kon zich ter naauwernood door de vlugt uit eene achterdeur van het kasteel redden. Terstond na de ontvangst van deze bedroevende tijding, trok eene afdeeling van het regiment des aartshertogs *Stephanus*, van Dembitza naar Wolga op en joeg deze de bende uiteen. Zes en twintig boeren met den regter aan het hoofd werden gevangen genomen, maar degene die hen opgeruid had, ontkwam in de bosschen. Dit voorval verwekte zulk een panischen schrik onder de edellieden, dat allen, die zich op het land bevonden, naar de steden gevlugt zijn. Tarnow was in de eerste oogenblikken opgevuld met vlugtelingen. Naar men heden verneemt, wagen sommige edellieden het, zich over dag naar hunne kasteelen te begeven, maar keeren des avonds naar de steden terug. Er zijn menigvuldige geruchten in omloop omtrent oproerige bewegingen, die in andere streken zouden hebben plaats gehad, maar die geruchten verdienen weinig geloof. In allen gevalle zijn de jongste gebeurtenissen in Gallicie, op zich zelve reeds genoegzaam, om de regering tot verdubbelde waakzaamheid aan te sporen. Te Lemberg en in de steden heeft geenerlei stoornis der rust plaats gehad."

— Te Weenen heeft, in den avond van 19, een volksoploop plaats gehad, waartoe eene onbeduidende oorzaak aanleiding had

gegeven. De krachtige en bedaarde houding der militaire wacht heeft echter verdere gewelddadigheden verhoed, en men heeft geene ongelukken of andere gevolgen te betreuren gehad.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van 12 Augustus, door den Oostenrijkschen *Beobachter* medegedeeld, gingen de Turksche hooge staatsambtenaren voort met het geven van feesten en gastmalen ter eere van den Egyptischen Onderkoning. Den 11den had zulk een feest bij de Sultane *Walide* plaats gehad, hetwelk door de tegenwoordigheid des Sultans was vereerd geworden. *Mehemed*-Ali zou binnen weinige dagen Konstantinopel verlaten, om zijne geboorteplaats Cavalla in Macedonie te bezoeken en van daar naar Egypte terug te keeren.

De admiraal *Turpin*, bevelhebber van de Fransche vloot in de Middellandsche zee, was den 9den met de oorlogsstoomboot *Cassini* te Konstantinopel aangekomen, na het linieschip *Triton*, waarvan zijne vlag waait, voor Tenedos te hebben gelaten. In zijn gevolg bevonden zich vijf en twintig Fransche officieren.

— Uit Alexandrie meldt men van den 9den dezer, dat *Ibrahim*-Pacha den vorigen dag aan boord van eene Britsche oorlogsstoomboot aldaar teruggekeerd was.

ENGELAND.

LONDEN, den 29sten Augustus.

Gisteren is het Parlement gesloten met de volgende aanspraak, die namens H. M. door den lord-kanselier is uitgesproken:

»MYLORDS EN HEEREN!

»Hare Majesteit heeft ons gelast, u Haren warmen dank te betuigen voor de zucht voor 's lands welzijn, die gij in de vervulling van uwe pligten, gedurende eene moeijelijke en langdurige zitting, hebt aan den dag gelegd.

»H. M. vertrouwt, dat gij daarvoor de belooning zult vinden, als gij getuigen zult zijn van de weldadige uitkomsten der maatregelen, welke door H. M. zijn bekrachtigd, strekkende tot verlichting voor het tegenwoordige en tot algeheele afschaffing voor het vervolg van de beschermende regten op het koren en de suiker.

»H. M. koestert allezins de hoop, dat de meer vrije toelating van de voortbrengselen van vreemde Staten op de markt hier te lande, op het grootste deel des volks voordeelig werken en deszelfs toestand verbeteren zal.

»H. M. gevoelt de streelendste voldoening bij de overweging, dat Hr. Ms. pogingen, om de strijdige vorderingen van Groot-Britanje en de Vereenigde Staten, nopens het gebied aan de Noordwestkust van Amerika, op eene met 's lands eer strookende wijs tot eene regeling te brengen, volkomen zijn geslaagd.

»H. M. ontvangt, bij voortduring, van alle vreemde Mogendheden de krachtigste verzekeringen van derzelver wensch, om de vriendschappelijke betrekkingen met dit land aan te kweeken.

»H. M. gelast ons, u geluk te wenschen met den zegevierenden voortgang en de gelukkige beëindiging van den oorlog in Indië, en het doet H. M. genoegen, kennis te geven, dat in al de Britsche bezittingen van dat deel der wereld volkomen rust heerscht.

»HEEREN VAN HET HUIS DER GEMEENTEN!

»H. M. heeft met veel voldoening de zorg gadegeslagen, welke gij gedragen hebt, om voortdurend verlies van inkomsten te verhoeden en om het staatscrediet te handhaven.

»H. M. heeft ons bevolen, u dank te zeggen voor den ijver en de eenstemmigheid, welke gij aan den dag gelegd hebt, bij het toestemmen van de vermeerderingen op de begrootingen voor den zee- en landdienst, die H. M., met het oog op de belangen van den dienst, aan uwe overweging had onderworpen.

»MYLORDS EN HEEREN!

»H. M. heeft te betreuren, dat de vernieuwing, in eene nog grootere mate, van eene mislukking in den aardappelenoogst, een aanzienlijk te kort in de hoeveelheid van een wezenlijk deel der voeding zal opleveren.

»H. M. heeft gereedelijk hare bekrachtiging gehecht aan maatregelen, waardoor deze ramp gelenigd kan worden in dat gedeelte van het Vereenigd Koningrijk, waar de aardappelenteelt tot dus verre het voornaamste middel tot onderhoud der bevolking heeft uitgemaakt.

»H. M. heeft met genoegen gezien, dat eene aanmerkelijke vermindering in de misdaden en vergrijpen in die graafschappen van Ierland heeft plaats gehad, waar de meeste onrust heeft bestaan.

»H. M. vertrouwt, dat, bij uwen terugkeer in uwe onderscheidene graafschappen, gij algemeen eenen geest van getrouwheid zult vinden. De uitbreiding van werken ter verbetering des lands heeft de vraag naar arbeid doen toenemen, en de rust des lands heeft de voortgangen van de nijverheid in al hare takken bevorderd.

»H. M. vleit zich, dat, als voorzigtigheid en ondernemingsgeest, eene gewillige gehoorzaamheid aan de wet met den wensch naar maatschappelijke vooruitstreving hand aan hand gaan, haar volk, onder Gods zegen, in volle mate het heil des vredes zal genieten."

Het Parlement is daarop tot den 4 November geprorogeerd.

— De bank van Engeland heeft het bedrag van hare rente op 3 pCt. gesteld, hetgeen algemeen zeer gunstig is opgenomen.

— De Nederlandsche zaakgelastigde bij ons hof, de heer *Stratenus*, heeft eergisteren namiddag aan het bureau van buitenlandsche zaken eene conferentie met den burggraaf *Palmerston* gehouden.

— Er zijn berigten uit Lissabon, tot den 20 dezer. De vrees voor eene Miguelistische beweging is geheel verdwenen, nadat de regering eene aanzienlijke magt in de provincie Minho had doen bijeentrekken. Het was, over het geheel, rustig, doch de financiële aangelegenheden stonden nog op ongunstigen voet; men wachtte eene nieuwe schorsing voor de betalingen door de bank te Lissabon.

Het meerendeel van het Engelsch smaldeel was weder naar zee gezeild.

— Men heeft berigten uit de Vereenigde Staten, waaruit blijkt, dat de zitting van het congres dier republiek den 10den Augustus is gesloten. Vooraf hebben de beide huizen eene boodschap van den president *Polk* ontvangen, inhoudende, dat hij eene nieuwe poging tot het herstel van den vrede met Mexico deed, doch daartoe de beschikking over eene som van 2 millioen dollars verlangde, ten einde van Mexico voor de Vereenigde Staten gunstige voorwaarden voor het bepalen der grenzen te erlangen; met andere woorden, om een deel grondgebied van die republiek te koopen. Het congres heeft die som *niet* toegestaan. Van het voornaamste oorlogstooneel aan de Rio Grande wordt gemeld, dat de Noord-Amerikaansche generaal *Taylor*, op het einde van Julij reeds 17,000 man onder zijne bevelen had, doch slechts langzaam in het binnenland van Mexico voortrukte.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. $96\frac{1}{4}$; Nederland $2\frac{1}{2}$ pCt. $59\frac{3}{4}$; 4 pCt. $94\frac{1}{2}$; Mexico $24\frac{1}{2}$; Brazilië $89\frac{3}{4}$; Portugal $42\frac{1}{2}$; Spanje $25\frac{7}{8}$. — Wissel op Amsterdam 12—$5\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{4}$; op tijd 12—$7\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$; dito op Rotterdam 12—$7\frac{3}{4}$ à 8.

BELGIE.

BRUSSEL, den 30sten Augustus.

Vrijdag ll. heeft het hof van assises uitspraak gedaan in de zaak van den ingenieur *de Ridder* en den aannemer *Borguet*. De jury heeft op al de haar voorgelegde punten van bezwaar een ontkennend antwoord gegeven. De beschuldigden zijn daarop vrijgesproken, en terstond op vrije voeten gesteld.

Naar het schijnt heeft *de Ridder* zijne vrijspraak vooral aan twee redenen te danken. In de eerste plaats is het bij de openbare behandeling van het regtsgeding vrij overtuigend gebleken, dat het instorten van den tunnel te Cumptich niet aan den slechten bouw daarvan, die dan weder het gevolg van oneerlijke handelingen van *de Ridder* en *Borguet* zou geweest zijn, moet worden toegeschreven. Deze instorting was intusschen de oorspronkelijke aanleiding tot het regtsgeding. In de tweede plaats is het vraagstuk, of *de Ridder* werkelijk zich door den fabrikant *Cockerill* heeft laten omkoopen, gedurende de pleitgedingen eenigermate van gedaante veranderd. Die beschuldiging berustte voornamelijk op de getuigenis van den gewezen Minister *Nothomb*, die zelfs wegens deze oneerlijke handelingen *de Ridder* in 1838 als ingenieur van den rijksspoorweg heeft afgezet. Maar nu heeft die minister in een laatste verhoor, dat hem de procureur-generaal heeft doen ondergaan, erkend, eensdeels dat er op het oogenblik der verwijdering van den ingenieur groote spanning tusschen hem, *Nothomb*, en *de Ridder* bestond; anderdeels dat *de Ridder*, toen hij zich met zijnen minister over den tegen hem te nemen maatregel onderhield, wel ingewikkeld heeft verklaard, dat hij voorstellen aan *Cockerill* tot het erlangen van een zeker aandeel in de aanbestedingsgelden heeft gedaan, doch tevens heeft volgehouden, geenerlei zoodanige gelden van dien fabrikant ontvangen te hebben. De afzetting van *de Ridder* zou, volgens deze laatste getuigenis van den heer *Nothomb*, vooral het gevolg geweest zijn van de gevaarlijke leerstellingen, die hij omtrent het bedingen van buitengewone voordeelen door eenen ingenieur tegen hem, minister had doen gelden. — De oorsprong van het hoogst aanzienlijk vermogen, hetwelk *de Ridder* bezit, is intusschen bij dit regtsgeding niet opgehelderd.

— Het bestuur voor den spoorweg heeft de ontvangst bekend gemaakt gedurende de maand Julij jl. Het bedraagt fr. 1,354,108.99 zijnde het hoogste cijfer, dat men nog in eene maand tijds verkregen heeft. In Julij 1844 was het bedrag fr. 1,092,023.66 en in Julij 1845 fr. 1,225,646.66. Gedurende de zeven eerste maanden van 1844 werden op de spoorweg ontvangen fr. 6,030,507.85; in 1845 fr. 6,708,507.22, en in de jongst verloopene zeven maanden fr. 7,218,137.45.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten Augustus.

Men verneemt, dat Z. M. de Koning den heer Mr. *F. M. W. Testa*, Hoogstdeszelfs zaakgelastigde bij de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, heeft benoemd tot kommandeur der orde van de Eikenkroon, als een bewijs van 's Koninge tevredenheid over de verrigtingen van den heer *Testa* in het belang van den Nederlandschen handel.

— Z. M. heeft benoemd bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen te Utrecht: den heer *J. F. Kerst*, eerste officier van gezondheid der 2de klasse, tot kommandeur, en de heeren *L. J. Persille*, *J. Hessink Jansen* en *A. W. van Hasselt*, officieren van gezondheid der 2de klasse, tot ridders van de orde der Eikenkroon.

— HH. KK. HH. de Prins en Prinses *van Oranje* hebben Vrijdag een uitstapje gedaan, om het stoomwerktuig *de Leeghwater*, bestemd tot droogmaking van het Haarlemmermeer, in oogenschouw te nemen.

— Z. Exc. de baron *van Heeckeren*, Nederlandsch gezant bij het Oostenrijksche hof, heeft 's Gravenhage verlaten en is naar Weenen teruggekeerd.

— Den 14 September aanstaande zal voor den Hoogen Raad in cassatie behandeld worden de zaak van den heer *A. van Bevervoorde*, uitgever van het weekblad *Asmodée*, in appel veroordeeld tot gevangenisstraf enz., wegens laster tegen den heer Mr. *H. Box*. Tot rapporteur is benoemd de raadsheer Mr. *Noiret de Bruyn*.

— In eene dezer dagen verschenen brochure van den heer *Dronkers*, over den ijzeren spoorweg van Vlissingen en Middelburg op Venlo en Maastricht, komen de volgende bijzonderheden voor: » Volgens de naauwkeurigste berekeningen zal deze onderneming ten minste 8°/o renderen van het kapitaal van ƒ 42,193,153, hetwelk wij volgens opgave van onze ingenieurs benoodigd hebben om tot een gewenscht resultaat te komen. De heer *d'Harcourt*, door wiens tusschenkomst Belgie den ijzeren spoorweg van Luik naar Namen en van Mons naar Manage heeft kunnen aanleggen, heeft zich belast om voornoemde som door middel van Londensche kapitalisten te verschaffen, terwijl hij bereids grootendeels voorzien heeft in de voorschotten voor het definitief ontwerp, welke door de uitgestrektheid van den weg eene aanzienlijke som zullen bedragen. Op zijn verzoek is de engelsche ingenieur *G. Rennie* het terrein komen inspecteren. Deze beroemde ingenieur heeft de uitvoerbaarheid en onmetelijke voordeelen van dezen weg, in zijn rapport van 18 Junij 1846, ten volle erkend en heeft zijn naam en zijn huis aan onze onderneming verbonden." — Voorts wordt geschetst, hoeveel belang Engeland zoowel als Nederland en Duitschland bij dezen spoorweg hebben, en welke schitterende toekomst Vlissingen en Middelburg van die onderneming mogen verwachten. Ten slotte evenwel vermeldt de heer *Dronkers*, dat in weerwil van den gunstigen stand der zaken, in het belang der onderneming, door hem bij het gouvernement in de acte van concessie eenige wijzigingen aangevraagd zijn. Waarin deze veranderingen bestaan wordt niet gezegd.

— Donderdag avond heeft de laatste spoortrein, van Amsterdam naar Utrecht, even vóór de aankomst aan het station te Maarsen, twee driejarige paarden, die uit eene naburige weide losgebroken waren en op den spoorweg liepen, overreden. Een derzelve werd geheel verbrijzeld; het andere was slechts ten deele, doch zoodanig gekwetst, dat het dadelijk heeft moeten worden afgemaakt. Aan ophouden van den trein viel niet te denken, ook dan niet; wanneer de duisternis den machinist niet had belet de paarden te zien, één derzelve zou hij op het oogenblik zelf even bespeurd hebben. De trein noch de reizigers hebben eenig letsel bekomen, en schijnen zelfs geen den minsten schok gevoeld te hebben.

Voor eenige dagen (zoo men zegt, Zondag den 9 Augustus jl.) zouden één of meerdere steenen, op de hoogte van de Nieuwersluis, tusschen de mijlpalen 19 en 20 geplaatst zijn geworden, uit moedwil, binnenzijds tusschen de rib en de rail; de trein, die te 6, 10 van Arnhem vertrokken was, moet een hevigen schok ondervonden hebben, doch zonder deraillement of andere nadeelige gevolgen.

De poging zou tenzelfden dage, des avonds ten 8 ure, nog eenmaal, terzelver plaatse ongeveer, herhaald zijn; doch werd zulks in tijds door den wachter *R.* bespeurd.

— In de *Utrechtsche Courant* leest men:

» Bij Jutphaas, zien wij met ijver werken aan de aldaar op te rigten verdedigingswerken; vele arbeidslieden worden daaraan bezig gehouden. Nopens dezelve lezen wij in een tijdschrift:

» Ieder weet, dat aan de linie van *Utrecht* en die rondom *Amsterdam*, alsmede aan de versterking van *'s Bosch*, met kracht van menschen en geld gewerkt wordt; dat Z. M. de Koning zelf veel belang stelt in de spoedige uitvoering, en ieder, die slechts eenigermate bekend is met de verdediging van ons vaderland, kent de groote belangrijkheid dezer werken, die met minder onkosten, wegens de voordeelige landsgesteldheid ter verdediging, een reduit daarstellen, waarbij Parijs zelve in uitgestrektheid of sterkte niet halen kan, en waarin een staat van drie millioenen zielen, aan alle zijden door groote mogendheden ingesloten, in vele gevallen alle aanvallen zal kunnen afwachten; een werk, welks volvoering, wanneer die in Duitschland of Frankrijk plaats had, door alle pennen geroemd, zelf als een teeken van nationaliteit beschouwd zou worden; maar dat bij de volslagen onkunde, die bij ons te lande, zelfs onder de meest beschaafde klasse ten opzigte der verdedigingsmiddelen heerscht, nauwelijks wordt opgemerkt."

— Donderdag nacht zijn uit de strafgevangenis te Leiden uitgebroken twee personen. Een hunner, van geldsnoeijen aangeklaagd en in voorloopig arrest zijnde, van de gemeente Alphen afkomstig, is reeds door *Schreijel*, boodschapper op 's Gravenhage, gearresteerd en overgeleverd, terwijl de andere nog voortvlugtig is.

— Laatstleden Woensdag, ten 10 ure, is te Zierikzee, op de scheepswerf *de Goede Intentie*, toebehoorende aan den heer *J. Strickaert*, een felle brand uitgebarsten in de loods, waarin, onder anderen, 200 bossen riet geborgen lagen. Verschrikkelijk heeft zich, naar men uit genoemde stad schrijft, in de eerste oogenblikken die brand laten aanzien, vooral bij het aanwezig zijn van zoo vele brandbare stoffen, en bij een' nog al tamelijk vrij hevigen wind. Het is evenwel mogen gelukken, door medewerking der spuiten, welke oogenblikkelijk op de plaats van het ongeval tegenwoordig waren, om de nabij staande huizen en de op stapel staande schepen te bewaren, hoewel de loods met de daar naast gelegene magazijnen geheel in de asch zijn gelegd. Omstreeks één ure in den nacht was men den brand meester en het gevaar geweken. De gebouwen waren tegen brandschade gewaarborgd, alsmede een gedeelte der losse goederen; dit neemt echter niet weg, dat de eigenaar groote schade geleden heeft, waarvan het geheel werd berekend op ƒ 30,000. De oorzaak van den brand was onbekend.

— Blijkens bekendmaking van ZExc. den minister van finantiën, zullen de regten op den invoer van granen gedurende de maand September bedragen, p. mud, inkomend regt: Tarwe en gepelde Spelt 25 c.; Rogge en Boekweit 15 c.; Gerst en Mout 10 c.; Haver en ongepelde Spelt 05 c.; en bij den uitvoer Tarwe en gepelde Spelt 50 c.; Rogge en Boekweit 30 c.; het overige vrij.

— De jongste berigten uit Oost-Indië behelzen onder anderen nog een Koninklijk Besluit, van den 11den December 1845, N°. 95, waarbij, met alteratie in zoover van de schaal der verlofstraktementen van officieren, vastgesteld bij Art. 1, der resolutie van 17 April 1834, N°. 2 (*Staatsblad* N°. 26), het verlofstraktement voor de luitenants bepaald wordt op ƒ 1250 voor eenen eersten, en ƒ 1050 voor eenen tweeden luitenant van de generale staven; kavallerie, artillerie, administratie en geneeskundige dienst; en ƒ 1200 voor eenen eersten en ƒ 1000 voor eenen tweeden luitenant van de plaatselijke staven en de infanterie.

— Dezer dagen is aangekondigd, dat van den predikant *G. C. van Balen Blanken* in het licht zal verschijnen een bundel leerredenen, ten gebruike bij de godsdienstoefeningen op 's Lands schepen van oorlog, koopvaardij- en andere zeebodems. Bij het berigt dienaangaande werd vermeld, dat, na de uitgave van het *Zeemans Handboek* van den verdienstelijken *Martinet*, zoo ver men wist, niets dergelijks was in het licht verschenen. De berigtgever schijnt dus onbekend te zijn met het werk van den predikant *C. Meeuse*, getiteld: *Godsdienstig Handboek voor Zeelieden voor onderscheidene Standen*, uitgegeven in 2 deelen, bij de *Gebroeders Abrahams* te Middelburg, en waarvan de *tweede druk*, in 1829 uitgegeven, bijna is uitverkocht. Dit werk, waarvan het *eerste* deel zestien stuks verhandelingen over onderscheiden onderwerpen, en het *tweede* voorlezingen, gebeden en dankzeggingen bevat, heeft in der tijd de gunstigste beoordeelingen genoten, en wordt nog bij voortduring als een godsdienstig leesboek in en buiten den zeemansstand zeer gezocht. De schrijver, die vroeger zelf tot den zeemansstand behoorde, heeft in laatstgenoemd werk den juisten toon aangeslagen voor de lieden waarvoor hij schreef, en de eigenaardige deugden en ondeugden, den zeeman eigen, behoorlijk in het oog gehouden; zoodat dit handboek niet alleen aanbeveling verdient als een zeer doelmatig geschrift, maar tevens, door de aanhoudende aanvraag naar hetzelve, ook door zendeling- en bijbel-genootschappen, het bewijs oplevert van deszelfs blijvende waarde.

— Men schrijft uit Goes van den 27sten Augustus:

»Men heeft reeds hier en daar in ons eiland een begin gemaakt met het delven der winter-aardappelen, uit vrees, dat dezelve na den laatsten regen in den grond eerder achteruit dan vooruit zouden gaan. Men bespeurde toch aan eenige pollen eenig kwaad, en men heeft de ervaring, dat de aangestokene aardappelen, uit den grond genomen en droog gelegd, zich vrij goed houden. Het beschot en de smaak der gedolvene is goed. Dewijl zij vroeg gepoot zijn, en groeizaam weder gehad hebben, is het niet te verwonderen, dat dezelve eerder rijp zijn dan anders. Niet overal echter schijnt men kwaad te ontdekken."

Vervolg der circulaire van Z. Exc. den Minister van Finantien, betrekkelijk de ten uitvoer legging van het traktaat met Belgie.

Voor alle overige goederen wordt een certificaat van oorsprong gevorderd, opgemaakt volgens model, hetwelk door het plaatselijk bestuur van de woonplaats van den fabrikant, of, voor zoo veel de granen en het dennenhout uit Limburg betreft, door het plaatselijk bestuur der woonplaats van den afzender moet worden deugdelijk verklaard, en waarop de verklaring nopens den uitvoer, tevens houdende de verklaring, dat de goederen niet in doorvoer, noch uit een entrepôt uitgevoerd worden, door den ontvanger van het kantoor moet worden gesteld.

12°. De onderscheidene bepalingen nopens de certificaten van oorsprong, bij uitvoer van goederen van hier naar Belgie, te zamengevat zijnde, blijkt daaruit:

a. Dat het certificaat A, model A, benoodigd is voor het timmerhout, gezaagd en ongezaagd, langs den Rijn uit de staten van het Tolverbond aangebragt, en voor den Franschen en den Duitschen wijn, wanneer die tot het namaken van andere wijnen zijn gebezigd.

b. Dat de certificaten model lett. B, benoodigd zijn voor de artikelen: katoen uit Suriname, ruwe suiker uit de Oost-Indische koloniën.

c. Dat de certificaten, model lett. C, alleen kunnen afgegeven worden bij den uitvoer van: slagtvee en schapen, gezoute kabeljaauw, haring, verschen visch, bukking en gedroogden visch, sprot, kaas, bier.

d. Dat de certificaten, moddel lett. D, benoodigd zijn bij den uitvoer van koeharen tapijten; wollen manufacturen; granen uit Limburg; dennenhout uit Limburg.

e. Dat voor de artikelen: arak en rum, op fust; gezaagd en ongezaagd timmerhout van elders dan van den Rijn herkomstig; kaneel (van alle soorten); specerijen; tin, gember (drooge en gekonfijte); palmolie; peper en piment, bindrotting; stokvisch; tabak (andere dan Europesche); pot- parel en weedasch; hennip (ongehekelde); oliezaden; talk; smeer en reuzel; traan van walvisschen, robben, cachelot en spermaceti; slechts het bewijs gevorderd wordt, hierboven sub n°. 8 opgegeven; terwijl eindelijk voor de Oost-Indische koffij zal worden voortgegaan met de afgifte van renversalen, op den voet als hierboven sub n°. 5 is omschreven.

Invoer uit Belgie.

13°. Krachtens art. 18 van het tractaat, zouden de genoemde vischsoorten (uitgezonderd de haring) ook hier te lande uit Belgie moeten toegelaten worden, tegen dezelfde regten, als welke in Belgie, bij invoer uit Nederland, verschuldigd zijn. Wanneer derhalve dit geval zich mogt voordoen, zal de invoer op dien voet kunnen plaats hebben, mits daarbij overgelegd worde eene verklaring van den ontvanger van het kantoor van uitvoer, opgemaakt volgens model lett. C. De invoer van gezouten haring blijft echter verboden, terwijl ook omtrent de niet met name in voornoemd artikel vermelde vischsoorten, de Nederlandsche wetgeving onveranderd van kracht blijft.

14°. Vermits tot dus verre hier te lande alleen aan den Franschen wijn, een voordeel, met opzigt tot de invoerregten, is toegekend, is het beding, bij art. 19 van het traktaat omtrent de Fransche en Duitsche wijnen gemaakt, alleen van toepassing op den Franschen wijn. Dezelve moet alzoo, wanneer die uit België wordt ingevoerd, worden toegelaten op den voet, waarop wijn uit Frankrijk wordt toegelaten en zal daarvoor geen bewijs van oorsprong worden gevorderd, wanneer genoegzaam van de hoedanigheid van den wijn blijkt.

(*Het vervolg en slot hierna.*)

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $60^{9}/_{16}$; 3 pCt. $72^{1}/_{2}$; 4 pCt. $94^{5}/_{8}$; $3^{1}/_{2}$ pCt. Amort.-Synd. $89^{5}/_{8}$; Handelm. $174^{7}/_{8}$; Spanje Ardoins $20^{3}/_{8}$; dito Onbep. St. $20^{3}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $33^{1}/_{2}$; Ardoin Coupon $19^{3}/_{4}$; Portugezen 3 pCt. te Londen 46; 4 pCt. $44^{11}/_{16}$; Rusland 5 pCt. 1828—29 106; 4 pCt. bij *Hope* 91; Id. bij *Stiegl.* 89; Amerika Bankact. $5^{1}/_{8}$; Weenerbank bij *Goll en C.* $104^{3}/_{4}$; Brazilie $89^{3}/_{4}$ Mexiko $24^{11}/_{16}$; Venezuela 44.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.